

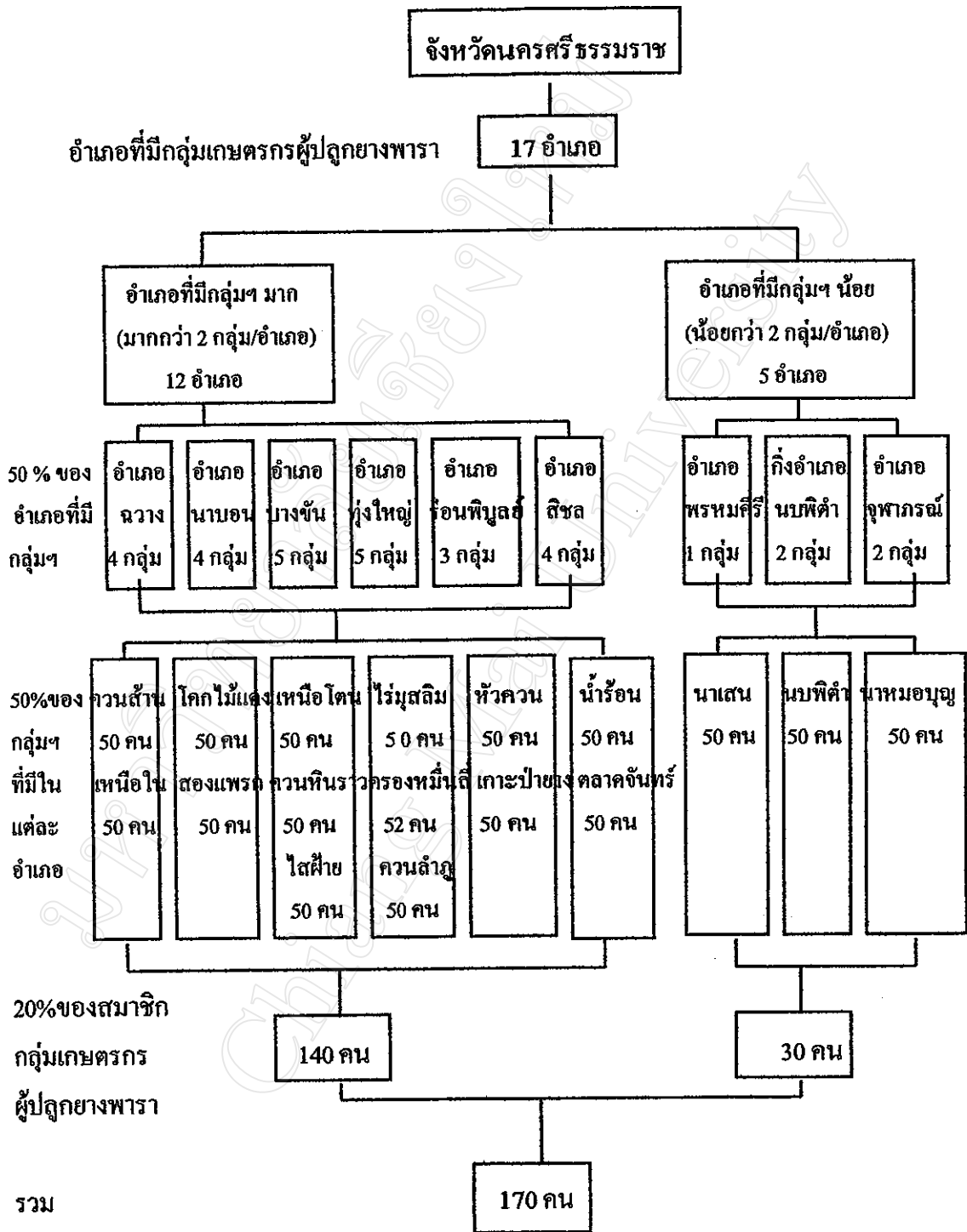
บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งจากข้อมูลจากฝ่ายข้อมูลส่งเสริมการเกษตร ปี 2539 ระบุว่า มี 58 กลุ่ม

2. การคัดเลือกตัวอย่าง แบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้ คือ ดำเนินการแยกอำเภออำเภอที่มีกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารามาก (มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป) และน้อย (น้อยกว่า 2 กลุ่ม) ออกจากกัน และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างกำหนดอำเภอที่มีกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวนร้อยละ 50 ของจำนวนอำเภอที่มีกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมี 17 อำเภอ โดยสุ่มจากอำเภอที่มีกลุ่มฯ มากได้ 6 อำเภอ คือ อำเภอฉวาง อำเภอนาบอน อำเภอบางขัน อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอสิชล และสุ่มจากอำเภอที่มีกลุ่มฯ น้อยได้ 3 อำเภอ คือ อำเภอพรหมคีรี กิ่งอำเภอนบพิตำ อำเภอจุฬาภรณ์ แล้วสุ่มสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา แต่ละอำเภอจำนวนร้อยละ 50 จากอำเภอที่มีกลุ่มฯ มาก ได้ 14 กลุ่มและจากอำเภอที่มีกลุ่มฯ น้อย ได้ 3 กลุ่ม รวม 17 กลุ่ม และใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายโดยใช้สัดส่วนการสุ่มตัวอย่าง (Proportional Stratified Random Sampling Method) สุ่มจำนวนสมาชิกกลุ่มฯ จำนวนร้อยละ 20 (นิภา, 2527) จากอำเภอที่มีกลุ่มฯ มาก ได้ 140 คนและจากอำเภอที่มีกลุ่มฯ น้อย ได้ 30 คน รวม 170 คน (ดังแสดงในแผนภูมิที่ 3)

แผนภูมิที่ 3 แสดงการมีส่วนร่วมอย่างแบบหลายขั้นตอน

วิธีวัดระดับความคิดเห็น

วัดระดับความคิดเห็น แบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยวิธีของลิเคิ์รท์ แบ่งการวัดออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งให้ผู้ตอบเลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง”, “เห็นด้วย”, “ไม่แน่ใจหรือเฉย ๆ”, “ไม่เห็นด้วย”, และ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” โดยมีการกำหนดคะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	กำหนดค่าความคิดเห็น
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจหรือเฉย ๆ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

การแปลงคะแนนข้างต้นนี้ ผู้วิจัยนำมาจัดกลุ่มโดยมีอันตรภาคชั้นเท่ากับ 0.80 จากสูตร (บุปผา, มปป : 21)

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดคะแนนสูงสุด} &= 5 \\ \text{กำหนดคะแนนต่ำสุด} &= 1 \\ \text{จำนวนชั้น} &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้น ในการจัดช่วงแค้นคะแนนเฉลี่ย จึงสามารถจัดได้ดังนี้

แค้นคะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
แค้นคะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	เห็นด้วย
แค้นคะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	ไม่แน่ใจหรือเฉย ๆ
แค้นคะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย
แค้นคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

วิธีการคำนวณหาน้ำหนักของคะแนนเฉลี่ย (Weight Mean Score) ของตัวแปรอิสระ คือ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการธุรกิจเกษตร (การทำสวนยาง) มีข้อคำถามทั้งหมด 12 ข้อ โดยกำหนดให้ ตอบถูก ได้ 1 คะแนน และตอบผิดได้ 0 คะแนน มีเกณฑ์เปรียบเทียบดังนี้

ช่วงคะแนนที่ตอบถูก	หมายถึง	ระดับความรู้ความเข้าใจ
9-12	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจสูง
5-8	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง
1-4	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจต่ำ

ความรู้ความเข้าใจในแต่ละข้อคำถาม นำมาหาค่าเฉลี่ยช่วงน้ำหนัก (Weight Mean Score) แล้วนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาปรับเป็นระดับความรู้ความเข้าใจ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ช่วงคะแนนที่เฉลี่ย	หมายถึง	ระดับความรู้ความเข้าใจ
0.67-1.00	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจสูง
0.34-0.66	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง
0.00-0.33	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจต่ำ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เกษตรกร ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะธุรกิจเกษตร และการดำเนินการธุรกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราต่อการดำเนินการธุรกิจเกษตร

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการความรู้ด้านธุรกิจเกษตร ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

ตอนที่ 5 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับธุรกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

การทดสอบแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบสัมภาษณ์ 2 ประการคือ

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำเอาแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างเสร็จแล้ว ไปศึกษาคุณสมบัติการที่ปรึกษา เพื่อการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ไปทดสอบกับสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่ไม่ได้เป็นกลุ่มฯ ตัวอย่าง เพื่อพิจารณาในด้านความยากง่ายของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ให้สัมภาษณ์แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วนำแบบสัมภาษณ์ ไปใช้เก็บข้อมูล

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำไปทดสอบกับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำนวน 20 คน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยวิธีของ Spearman Brown โดยใช้สูตรของพวงรัตน์ (2538 : 122) ได้ระดับความเชื่อมั่น $R = 0.79$ (วิธีหาค่า R อยู่ในภาคผนวก ข)

$$\text{สูตร} \quad r_{tt} = \frac{2 r_{xy}}{1 + r_{xy}}$$

เมื่อ r_{tt} = ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามทั้งฉบับ

r_{xy} = ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของข้อคู่กับคะแนนของข้อคี่

การรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมการสัมภาษณ์ประชากรตัวอย่างมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science, SPSS/PC⁺) ซึ่งประกอบด้วยสถิติที่ใช้คือ

1. ข้อมูลที่รวบรวมทั้งหมดจะนำมาจัดระเบียบและประมวลผลจากนั้นนำไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่เหมาะสมโดยใช้ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) วิเคราะห์ข้อมูลด้านส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ลักษณะธุรกิจเกษตรและการดำเนินการธุรกิจเกษตร (การทำสวนยาง) ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

2. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา กับลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจ และลักษณะทางสังคม โดยใช้ค่าทดสอบไคสแควร์ (Chi - square test)